

Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка

Природничо-географічний факультет

Кафедра загальної та регіональної географії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан природничо-географічного факультету

Л.П. Міронець

« 1 » вересня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Регіональна економічна і соціальна географія

галузь знань: 10 Природничі науки

спеціальність: 106 Географія

освітньо-професійна програма: Географія

мова навчання: українська

Погоджено науково-методичною комісією природничо-географічного факультету

« 30 » серпня 2022 р.

Голова

(Міронець Л.П., к.пед.н, доцент)

Розробники:

Сюткін Сергій Іванович – кандидат географічних наук, доцент кафедри загальної та регіональної географії

Король Олена Миколаївна – кандидат педагогічних наук, ст. викладач кафедри загальної та регіональної географії

Робоча програма розглянута на засіданні кафедри загальної та регіональної географії

Протокол № 1 від « 29 » серпня 2022 року.

Завідувач кафедри

Корнус О.Г., канд. геогр. наук, доцент

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів –10 6 семестр – 4 7 семестр – 6	бакалавр	Обов'язкова
		Рік підготовки:
3-4-й		
Семестр:		
6-7-й		
Лекції		
6 семестр – 24 год. 7 семестр – 36 год.		
Практичні, семінарські		
6 семестр – 30 год. 7 семестр – 32 год.		
Лабораторні		
-		
Самостійна робота		
6 семестр – 64 год. 7 семестр – 110 год.		
Консультації:		
6 семестр – 2 год. 7 семестр – 2 год.		
Загальна кількість годин – 300 6 семестр – 120 год. 7 семестр – 180 год.	Вид контролю:	
	Залік – (6 семестр), екзамен – (7 семестр)	

2. Мета вивчення навчальної дисципліни:

формування у студентів базових знань і вмінь здійснення комплексного економіко- та соціально-географічного аналізу для обґрунтування шляхів удосконалення територіальної (просторової) організації суспільства, розуміння особливостей формування суспільно-територіальних комплексів у конкретних природних і соціально-економічних умовах, а також пошук основних напрямів вирівнювання соціальних відмінностей у країнах та регіонах світу. Не менш важливим є світоглядне та загальноосвітнє значення дисципліни: вона дає уявлення про характер взаємодії природи і суспільства, про форми і тенденції розвитку територіальної організації суспільства в межах окремих країн. Важливими предметами дослідження також є географічні проблеми просторової організації регіональної економіки, сукупність проблем соціального розвитку в їх територіальному вираженні, територіальна організація соціального життя, просторові суспільні системи тощо.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні оволодіти наступними **програмними компетентностями**:

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 4. Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу

ЗК 5. Соціальна відповідальність та екологічність мислення

ЗК 6. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК 7. Здатність зосереджуватись на якості та результаті при виконанні завдань

ЗК 8. Здатність використання інформаційних технологій

ЗК 9. Здатність працювати автономно.

ПК2. Здатність застосовувати базові знання природничих і суспільних наук та інформаційних технологій при вивченні географічної оболонки і її складових.

ПК 4. Здатність застосовувати прості кількісні та якісні методи при дослідженні геосистем і процесів в них

ПК5. Здатність аналізувати склад і будову сфер географічної оболонки на різних просторово-часових рівнях

ПК 6. Здатність застосовувати основні графічні прийоми та геоінформаційні технології при створенні картографічних творів, використовувати різноманітні методи і способи аналізу інформації за географічними картами, застосовувати картографічні твори у виробничій діяльності

ПК 7. Здатність доцільно і критично використовувати географічні поняття, концепції, парадигми, теорії, ідеї, принципи для пояснення явищ і процесів на різних просторових рівнях (глобальному, державному, регіональному, локальному).

ПК 8. Здатність до планування, організації та самостійного проведення досліджень, аналізування просторово-часових параметрів організації природи, населення та господарства і взаємозв'язків між ними на глобальному та регіональному рівні.

Методи навчання: частково-пошуковий, проблемно-пошуковий; інтерактивні (дистанційні освітні технології, презентація); практичні методи навчання (практична робота, розрахунково-графічні роботи).

3. Передумови для вивчення дисципліни

Перед вивченням навчальної дисципліни студенти мають оволодіти знаннями з основ теорії суспільної географії, основ технологій виробництва, історичної географії. Вивчення регіональної економічної і соціальної географії здійснюється паралельно й компліментарно до економічної і соціальної географії України та передбачає дотримання положень Кодексу академічної доброчесності СумДПУ імені А.С.Макаренка.

4. Результати навчання за дисципліною

Знання	ПРЗ 1. ПРЗ 5. ПРЗ 6. ПРЗ 7. ПРЗ 8. ПРЗ 9.	Називає і використовує теорії, парадигми, концепції та принципи географічної науки, світоглядних та суміжних наук. Визначає основні форми і види продуктивних сил, розуміє їх поділ, аналізує природно-ресурсний та інші види господарського потенціалу території. Виявляє і пояснює принципи й методи організації господарської діяльності людини, а також рекреаційного та регіонального розвитку території. Називає та відтворює основні положення законодавства, національних і міжнародних стандартів з проблем взаємодії природи і суспільства на глобальному та регіональному рівнях. Визначає основні характеристики, процеси, історію і склад географічної оболонки на різних просторово-часових масштабах. Знає принципи розміщення різних видів господарської діяльності, структурної і функціональної територіальної організації суспільства.
Уміння	ПРУ 1. ПРУ 2. ПРУ 3. ПРУ 5. ПРУ 6. ПРУ 9.	Застосовує моделі, методи і дані природничих і суспільних наук, інформаційних технологій тощо при вивченні формування і розвитку об'єктів і процесів географічної оболонки. Використовує польові та лабораторні методи для аналізу природно- і суспільно-географічних об'єктів і систем. Оцінює ресурсний або рекреаційний потенціал територій (регіонів) з метою їх подальшої організації, планування, прогнозування та рекреаційно-туристичного освоєння з

		<p>використанням сучасних методів наукових досліджень та інформаційно-телекомунікаційних технологій.</p> <p>Використовує інформаційні технології та картографічні моделі в галузі географічних наук.</p> <p>Здійснює історико-географічне дослідження території, надає фізико- та економіко-географічну характеристику регіонів, розкриває специфіку регіонального розвитку, оцінює рівень розвитку окремих держав або регіонів.</p> <p>Виявляє проблемні ситуації і пропонує шляхи їх розв'язання.</p>
Комунікація	<p>ПРК 1.</p> <p>ПРК 3.</p> <p>ПРА 1.</p>	<p>Проявляє повагу до індивідуального і культурного різноманіття.</p> <p>Застосовує навички продуктивного спілкування з колегами.</p> <p>Уміє вчитися упродовж життя і вдосконалює з високим рівнем автономності здобуті під час навчання компетентності.</p>

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
90-100	Глибоко і міцно засвоїв програмний економіко- та соціально-географічний матеріал, зокрема в регіональному аспекті; вичерпно, послідовно, грамотно і логічно його викладає. Прогнозує і передбачає подальший хід явища, описує можливі наслідки, результати, що випливають з наявних даних. На основі проблемної ситуації виділяє проблему, конструює гіпотези і перевіряє їх. При цьому студент не має утруднень при відповідях на видозмінені завдання, вільно справляється із класифікаціями, типологіями та іншими видами застосування знань, показує знайомство з монографічною літературою, правильно обґрунтовує прийняті рішення, володіє різнобічними навичками і прийомами виконання практичних робіт, володіє в повному обсязі специфічним поняттєво-термінологічним апаратом регіональної економічної і соціальної географії.
82-89	Твердо знає програмний матеріал, грамотно й по суті викладає його; не допускає суттєвих неточностей у відповідях на питання, правильно застосовує теоретичні положення при вирішенні практичних питань і задач, впевнено володіє необхідними навичками і прийомами їх виконання, коректно встановлює причинно-наслідкові зв'язки.
74-81	Знає програмний матеріал, грамотно й по суті викладає його, але допускає деякі неточності під час відповіді; правильно застосовує теоретичні положення при вирішенні практичних питань і задач, володіє необхідними навичками і прийомами їх виконання. Самостійно відтворює знання з елементами перетворення. Застосовує їх у видозміненій, але близькій до типової ситуації, однак потребує допомоги викладача. Дає свою власну інтерпретацію матеріалу (пояснення, короткий виклад). Уміє встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, здійснює перенесення дій.
64-73	Має знання лише основного матеріалу, але не засвоїв його окремих деталей, допускає неточності, недостатньо правильні формулювання, порушення послідовності у викладі програмного матеріалу і відчуває утруднення при виконанні практичних робіт і розв'язанні задач.
60-63	Самостійно відтворює інформацію та застосовує її у типовій ситуації, але при цьому виявляє невпевненість у своїх діях. На основі фактів робить висновки, але за допомогою викладача, намагається зробити звіт про виконані дії тощо.
35-59	Не знає більшої частини програмного матеріалу, допускає суттєві помилки; не володіє у достатньому обсязі поняттєво-термінологічним апаратом

	країнознавства; невпевнено, із помилками виконує практичні завдання; не вміє наводити приклади із життя та встановлювати причинно-наслідкові зв'язки; відтворює інформацію лише на основі зовнішньої підказки.
1-34	Має лише загальне уявлення про регіональну економічну і соціальну географію, знання програмного матеріалу носить фрагментарний характер, відповіді на запитання дає «так» чи «ні».

**Розподіл балів, які отримують студенти
іспит у 6 семестрі**

Поточний контроль		Разом	Сума	Підсумковий контроль (екзамен)	Загальна сума
РОЗДІЛ 1	РОЗДІЛ 2				
T1-T11	T12-T17	50	75	25	100
30	20				
Контроль самостійної роботи		25			
15	10				

залік у 7 семестрі

Поточний контроль			Разом	Сума
РОЗДІЛ 3	РОЗДІЛ 4	РОЗДІЛ 5		
T18-T20	T21-T26	T27-T29	60	100
18	25	17		
Контроль самостійної роботи			40	
13	15	12		

Згідно Положення «Про порядок визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С.Макаренка» від 27.04.2020 р., можливе зарахування результатів навчання з окремої теми/тем, розділу, індивідуального завдання (контрольної роботи) чи дисципліни в цілому, здобутих за цими видами освіти. Обсяг зарахування в годинах/кредитах ECTS визначається згідно переліку компетентностей і результатів навчання, передбачених даною робочою програмою. Зарахування результатів навчання, здобутих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється у відповідності до пунктів 3.6-3.9 названого Положення.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для іспиту, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. Засоби діагностики результатів навчання

Поточний та підсумковий контроль проводяться відповідно до вимог Положення «Про порядок оцінювання знань студентів у Європейській кредитно-трансферній системі (ЄКТС) організації освітнього процесу», затвердженого вченою Радою СумДПУ ім. А.С.Макаренка (протокол №7 від 23.02.2015).

Засобами та формами оцінювання є: усне та письмове опитування, тестування, індивідуальне навчально-дослідне завдання, результати виконання практичних та розрахунково-графічних робіт, іспит, залік. Оцінювання знань, навичок студентів враховує всі види занять, які передбачені програмою навчальної дисципліни. Загальна оцінка з дисципліни складається з поточних оцінок, які студент отримує під час практичних занять, виконання завдань самостійної роботи, контрольних робіт, іспиту тощо.

7. Програма навчальної дисципліни

7.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

6-й семестр

Розділ 1. Країни Європи.

Тема 1. Регіональний огляд країн Європи.

Тема 2. Групова характеристика країн Західної Європи.

Тема 3. Комплексна характеристика господарства ФРН.

Тема 4. Комплексна характеристика господарства Франції.

Тема 5. Комплексна характеристика господарства Великобританії.

Тема 6. Комплексна характеристика господарства Італії.

Тема 7. Групова характеристика країн Центральної і Південно-Східної Європи.

Тема 8. Комплексна характеристика господарства Польщі.

Тема 9. Комплексна характеристика господарства Румунії.

Тема 10. Галузева і територіальна структура господарства країн Балтії.

Тема 11. Галузева і територіальна структура господарства Росії.

Розділ 2. Країни Азії.

Тема 12. Регіональний огляд Азії.

Тема 13. Комплексна характеристика господарства Японії.

Тема 14. Галузева і територіальна структура господарства КНР.

Тема 15. Комплексна характеристика господарства Індії.

Тема 16. Комплексна характеристика господарства Ізраїлю.

Тема 17. Комплексна характеристика господарства Туреччини.

7-й семестр

Розділ 3. Країни Африки.

Тема 18. Африка – як найбільш бідний регіон світу.

Тема 19. Шляхи подолання колоніальної структури господарства.

Тема 20. Комплексна характеристика господарства ПАР.

Розділ 4. Країни Америки.

Тема 21. Регіональний огляд країн Америки.

Тема 22. Комплексна характеристика господарства Канади.

Тема 23. Галузева і територіальна структура господарства США.

Тема 24. Комплексна характеристика господарства Куби.

Тема 25. Комплексна характеристика господарства Бразилії.

Тема 26. Комплексна характеристика господарства Аргентини.

Розділ 5. Країни Австралії та Океанії.

Тема 27. Загальний огляд і субрегіональний поділ Австралії та Океанії.

Тема 28. Австралійський Союз.

Тема 29. Групові характеристики країн Меланезії, Мікронезії, Полінезії.

7.2. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	Усього	у тому числі				
лекції		практ.	лаборат.	консульт.	самост. роб.	
РОЗДІЛ 1. Країни Європи						
Тема 1. Регіональний огляд країн Європи (ЗК 2, ЗК 3, ЗК 6, ЗК 11, ЗК 12, СК 4, ПРН 1, ПРН 14)	7		2		1	4
Тема 2. Групова характеристика країн Західної Європи (ЗК 2, ЗК 3, ЗК 6, ЗК 11, ЗК 12, СК 4, ПРН 1, ПРН 14)	6	2	2			2
Тема 3. Комплексна характеристика господарства ФРН (ЗК 1, ЗК 9, СК 2, ПРН 3)	6		2			4
Тема 4. Комплексна характеристика господарства Франції (ЗК 1, ЗК 9, СК 2, СК 3, ПРН 3)	8	2	2			4
Тема 5. Комплексна характеристика господарства Великобританії (ЗК 1, ЗК 9, СК 2, СК 3, ПРН 3)	8	2	2			4
Тема 6. Комплексна характеристика господарства Італії (ЗК 1, ЗК 9, СК 2, СК 3, ПРН 3)	8	2	2			4
Тема 7. Групова характеристика країн Центральної і Південно-Східної Європи (ЗК 1, ЗК 2, ЗК 6, ЗК 11, ЗК 12, СК 4, ПРН 1)	6	2				4
Тема 8. Комплексна характеристика господарства Польщі (ЗК 1, ЗК 9, СК 2, СК 3, ПРН 3)	6	2	2			2
Тема 9. Комплексна характеристика господарства Румунії (ЗК 1, ЗК 9, СК 2, СК 3, ПРН 3)	6		2			4
Тема 10. Галузева і територіальна структура господарства країн Балтії (ЗК 1, ЗК 6, ЗК 11, ЗК 12, СК 2, СК 3, СК 4, ПРН 3, ПРН 9, ПРН 10)	6	2				4
Тема 11. Галузева і територіальна структура господарства Росії (ЗК 1, ЗК 9, СК 2, СК 3, ПРН 3, ПРН 14)	10	2	4			4
Разом за розділом 1	77	16	20		1	40
РОЗДІЛ 2. Країни Азії						
Тема 12. Регіональний огляд Азії (ЗК 2, ЗК 3, ЗК 6, ЗК 11, ЗК 12, СК 4, ПРН 1, ПРН 14)	5				1	4
Тема 13. Комплексна характеристика господарства Японії (ЗК 1, ЗК 9, СК 2, СК 3, ПРН 3)	8	2	2			4
Тема 14. КНР: галузева і територіальна структура (ЗК 1, ЗК 9, СК 2, СК 3, ПРН 3)	6		2			4
Тема 15. Комплексна характеристика господарства Індії (ЗК 1, ЗК 9, СК 1, СК 2, СК 3, ПРН 3, ПРН 9, ПРН 10)	8	2	2			4
Тема 16. Комплексна характеристика господарства Ізраїлю (ЗК 1, ЗК 9, СК 2, СК 3, ПРН 3, ПРН 9, ПРН 10)	8	2	2			4
Тема 17. Комплексна характеристика господарства Туреччини (ЗК 1, ЗК 9, СК 2, СК 3, ПРН 3)	8	2	2			4
Разом за розділом 2	43	8	10		1	24
Разом за 6 семестр	120	24	30		2	64

РОЗДІЛ 3. Країни Африки						
Тема 18. Африка – як найбідніший регіон світу (ЗК 1, ЗК 2, ЗК 3, ЗК 6, ЗК 11, ЗК 12, СК 1, СК 4, ПРН 1, ПРН 14)	11	4	2			5
Тема 19. Шляхи подолання колоніальної структури господарства (ЗК 1, ЗК 2, ЗК 3, ЗК 6, СК 1, СК 4, ПРН 1, ПРН 9, ПРН 10)	17	2	4		1	10
Тема 20. Комплексна характеристика господарства ПАР (ЗК 1, ЗК 9, СК 2, СК 3, ПРН 3)	16	4	2			10
Разом за розділом 3	44	10	8		1	25
РОЗДІЛ 4. Країни Америки						
Тема 21. Регіональний огляд країн Америки (ЗК 2, ЗК 3, ЗК 6, ЗК 11, ЗК 12, СК 4, ПРН 1, ПРН 14)	16	4	2			10
Тема 22. Комплексна характеристика господарства Канади (ЗК 1, ЗК 9, ЗК 11, ЗК 12, СК 2, СК 3, ПРН 3)	16	2	4			10
Тема 23. Галузева і територіальна структура господарства США (ЗК 1, ЗК 9, СК 2, СК 3, ПРН 3)	16	4	2			10
Тема 24. Комплексна характеристика господарства Куби (ЗК 1, ЗК 9, СК 2, СК 3, ПРН 3)	16	2	4			10
Тема 25. Комплексна характеристика господарства Бразилії (ЗК 1, ЗК 9, СК 2, СК 3, ПРН 3)	16	4	2			10
Тема 26. Комплексна характеристика господарства Аргентини (ЗК 1, ЗК 9, СК 2, СК 3, ПРН 3)	16	4	2			10
Разом за розділом 4	96	20	16		-	60
РОЗДІЛ 5. Країни Австралії та Океанії						
Тема 27. Субрегіональний поділ Австралії та Океанії (ЗК 2, ЗК 3, ЗК 6, ЗК 11, ЗК 12, СК 4, ПРН 1, ПРН 14)	9	2	2			5
Тема 28. Австралійський Союз (ЗК 1, ЗК 9, СК 2, СК 3, ПРН 3)	14	2	2			10
Тема 29. Групова характеристика країн Меланезії, Мікронезії, Полінезії (ЗК 1, ЗК 2, ЗК 3, ЗК 6, ЗК 12, СК 2, СК 3, ПРН 1)	16	2	4		1	10
Разом за розділом 5	40	6	8		1	25
Разом за 7 семестр	180	36	32		2	110
Усього годин	300	60	62		4	174

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Політична карта Європи	2
2.	Порівняння потужності господарських комплексів європейських країн	2
3.	Територіальна структура господарства ФРН	2
4.	Територіальна структура господарства Франції	2
5.	Територіальна структура господарства Великобританії	2
6.	Територіальна структура господарства Італії	
7.	Територіальна структура господарства Польщі	2
8.	Територіальна структура господарства Румунії	2
9.	Територіальна структура господарства Росії	4
10.	Політична карта Азії	2
11.	Територіальна структура господарства Японії	2

12.	Територіальна структура господарства КНР	2
13.	Сільськогосподарський профіль Індії	2
14.	Порівняльно-географічний аналіз територіальних структур господарства Туреччини та Ізраїлю	4
	Всього у 6 семестрі	30
15.	Спеціалізація сільського господарства країн Африки	4
16.	Економіко-географічний профіль Нігерії	4
17.	Територіальна структура господарства ПАР	4
18.	Територіальна структура господарства Канади	4
19.	Територіальна структура господарства США.	4
20.	Територіальна структура господарства Куби	4
21.	Порівняння територіальних структур господарства Бразилії та Аргентини	4
22.	Територіальна структура господарства Австралії	4
	Всього у 7 семестрі	32
	<i>Разом</i>	62

Теми лабораторних занять

Виконання лабораторних робіт даною робочою програмою не передбачено.

8. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Гусева Н. В. Практикум з проблем регіонального розвитку: Методичні рекомендації. – Харків, 2018. – 151 с.
2. Кузик С., Котик Л., Ванда І. Регіональна економічна і соціальна географія світу (розвинені країни) : навч. посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 148 с.
https://geography.lnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2015/03/Rehional_eko_sots_heohr_rozvyneni_krainy_2019.pdf
3. Сегіда К. Ю. Географія населення з основами демографії: методичні рекомендації / К. Ю. Сегіда, О. О. Паталашка. – Харків, 2018. – 82 с.
4. Сюткін С.І. Регіональна економічна і соціальна географія : робочий зошит для самостійної роботи студентів. Частина 1. Європа та Азія. Суми: ФОП Цьома С.П., 2017. 48 с. <http://repository.sspu.sumy.ua/handle/123456789/1012>
5. Сюткін С.І. Регіональна економічна і соціальна географія : робочий зошит для самостійної роботи студентів. Частина 2. Африка, Америка та Австралія з Океанією. Суми: ФОП Цьома С.П., 2018. 40 с. <http://repository.sspu.sumy.ua/handle/123456789/3767>

Додаткові:

1. Борнеман Е. Географія промисловості США. Режим доступу: https://www.geographyrealm.com/geography-industry-us/?fbclid=IwAR0FjZk5jxECg26_GJpsQCWvSRkMtzkoNHylmEozeXviEx_fgqkgL688ds
2. Гаднадь І., Тар К., Молнар Й. Сучасний стан та перспективи розвитку вітрової енергетики у світі, Європі та в Україні, зокрема на Закарпатті // Український географічний журнал. 2020. № 1. С. 59-70.
https://ukrgeojournal.org.ua/sites/default/files/UGJ-2020-1_59-70.pdf
3. Гоженко Л.П., Сюткін С.І., Кувандигов Р.Д. Науково-методичні основи суспільно-географічного дослідження регіональної ідентичності населення // Четверті Сумські наукові географічні читання: Збірник матеріалів Всеукраїнської наук. конф. (м. Суми 11-13 жовтня 2019 р.) [Електронний ресурс] / СумДПУ імені А.С. Макаренка, Сумський відділ Українського географічного товариства; [упорядник Корнус А.О.]. Елект. текст. дані. Суми. 2019. 243 с. 1 електр. опт. диск (CD-R). С. 105-111. Режим доступу: <http://repository.sspu.sumy.ua/handle/123456789/7763>

4. Кобилін П.О. Семінар з проблем регіонального розвитку: навчально-методичний посібник . – Харків, 2016 – 73 с.
5. Мезенцев К., Мезенцева Н. Погляд на міста звідусіль // Економічна і соціальна географія. 2017. Вип. 78. С. 66-69. Режим доступу:
<http://bulletin-esgeograph.org.ua/images/docs/Volume-78/A%20view%20on%20cities%20from%20elsewhere.pdf>
6. Савчук І.Г. Словник суспільної географії. Режим доступу: <https://geohub.org.ua/geography>
7. Wind energy in Europe: Trends and statistics. Режим доступу:
<https://windeurope.org/wp-content/uploads/files/about-wind/statistics/WindEurope-Annual-Statistics-2018.pdf>

Інформаційні ресурси

1. Institute for Economics and Peace [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.economicsandpeace.org>
2. International Finance Corporation [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ifc.org>
3. International monetary Fund [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.imf.org>
4. North American Free Trade Agreement [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nafta-sec-alena.org>
5. Open Society Foundations [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.soros.org>
6. Organization of the Petroleum Exporting Countries [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://opec.org>
7. Paris Club [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.clubdeparis.org>
8. The Club of Rome [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.clubofrome.org>
9. United Nations [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.un.org>
10. World Bank [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.worldbank.org>

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

1. Мультимедійне обладнання (ноутбук, проектор).
2. Колекція відеосюжетів до тем лекцій.
3. Презентації країн.